Степан Костюк

ФОНД ЮЛІУША СЛОВАЦЬКОГО У ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ ОБЛАСНОМУ КРАЄЗНАВЧОМУ МУЗЕЇ

Тернопільський обласний краєзнавчий музей

Повідомляється про зібрання творів класика польського поетичного слова Юліуша Словацького у Тернопільському обласному краєзнавчому музеї, які систематично складають експозиції тематичних експрес-виставок.

Присутність Юліуша Словацького (04.09.1809, Крем'янець – 03.04.1849, Париж) [1: 6,42;4:33-35] – класика польського поетичного слова поміж славетних імен красного письменства України лише вивищує авторитет національного літературного спадку. Завдячуємо долі, котра „призначила" місцем народження майбутнього генія літописний град-красень Волинської закутини нашого Тернопілля.

Сподіємося, фрагментарне схарактеризування зібраного Словацьківського фонду незайве доповнить дотеперішні знання щодо громадсько-творчої діяльності автора неперевершених зразків романтичної римованої думки...

Наявні матеріали становлять 152 позиції (станом на 27 серпня 2006 року). Груповий склад налічує: „Рідкісні документи" – 19, „Фотографії" – 36, „Негативи" – 58 (реально – 95, оскільки на окремих каталожних карточках записано кілька порядкових номерів; деякими об'єднано до семи одиниць), „Нумізматика" – 1, „Рідкісні книги" – 10, „Плакати, листівки" – 2, „Графіка" – 3 (9 примірників), „Живопис" – 1, „Науково-допоміжні матеріали" – 21 картка, поза групою – 1 [3].

Основу „однотипного" фонду становлять „робочі" матеріали, фіксуючи різноманітні заходи регіонально-республіканського, навіть тодішнього союзного рівня – пошанування 150-, 160-, 175-, 180- та 185-річчя Ю. Словацького: загалом – друкована продукція, фотокартки, негативи.

Рідкістю видається, наприклад, програма Тернопільського державного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка (головний режисер – народний артист УРСР (1964) Ярослав Геляс (21. 11. 1916, с. Терпилівка, тепер Підволочиського району Тернопільщини – 06.10. 1992, Львів) [2: 341]; творчий сезон 1969 – 1970 рр.) на виставу „Балладина" за однойменним твором

Ю. Словацького, перекладеним із польської – мови оригіналу – Максимом Рильським (ТКМРД – 2523).

Вересневий Кременець далекого 1959 року прийняв наукову сесію, присвячену 150-літтю від народження Ю. Словацького... Рукопис вражень од перебування тієї пори поміж учасників форуму зоставив М. Рильський – „Дні поета в місті поета" (ТКМРД – 2528).

Безсумнівно, колекційною несподіванкою сприймається нами сьогодні ювілейний значок-присвята, призначений пошанувати 175-річчя великого поета (ТКМНум – 1859).

Серед рідкісних видань-оригіналів, привертає увагу львівське видрукування творів Ю. Словацького 1885 року тритомним форматом (ТКМРК – 2109, 2110, 2111).

„Юліуш Словацький (1809–1849)"
Г. Миколишин, 1982, акварель.

Заслуговує бути поміченою надскромна художня група. 1938 роком датовано гравюру Ю. Куровського – „Портрет Юліуша Словацького" (ТКМГр – 111/1-3/). Оригінально „дивляться" графічні листи: Ігора Зілінка – „Ю.Словацький" (ТКМГр – 1549, 1550, 1551, 1552) та Ярослава Омеляна „Хата Ю. Словацького в м. Кременці" (ТКМГр – 1553, 1554). Роботи виконано авторами 1988 року.

Щодень мистецької вартості набуває живописний портрет Ю. Словацького, написаний 1959 р. (ТКМЖ – 946). Щоправда – маляр невідомий.

„Видимо" Ю. Словацького представлено двома „штрихами" стаціонарного експозиційного показу. Відвідувачів музею стрічає погруддя поета (В. Бородай, 1963, гіпс тонований). Доповнює візуальну присутність уродженця краю акварельний портрет (Г. Миколишин, 1982).

Наявні матеріали систематично складають експозиції тематичних експрес-виставок.

Література

1. Словацький Ю. Вибрані твори в 2-х томах. – К.: Державне видавництво художньої літератури, 1959. – Т. 1. – 448 с.
2. Медведик П. Геляс Ярослав Томович // Тернопільський Енциклопедичний Словник. – Тернопіль: Збруч, 2004. – Т. 1. А–Й. – 696 с.
3. Фонди Тернопільського обласного краєзнавчого музею.
4. Черняхівський Г.І. Крем'янеччина. Історичне та літературне краєзнавство: Матеріали на допомогу педагогам і студентам педколеджу, учням середніх спеціальних навчальних закладів та загальноосвітніх шкіл. – Крем'янець, 1992. – 106 с.